

ZARARLI YAZILIMLAR

Zararlı yazılımlar kullanıcı tarafından izin verilmeyen işlemler gerçekleştiren kötü amaçlı programlardır.

Zararlı yazılımlar kullanıcı verisi silme, engelleme, kopyalama, değiştirme, çalma, bilgisayar ve bilgisayar ağlarının performansını düşürme gibi zararlı amaçlar için programlanmaktadır. Zararlı yazılımlar kullanıcı sistemlerine internet üzerinden bulaşabildiği gibi, harici diskler, USB'ler gibi harici medya üzerinden de bulaşabilir.

Zararlı yazılımlar aşağıdaki genel kategorilerde toplanabilir.

Bilgisayar Virüsleri

Kullanıcının izni ya da bilgisi dahilinde olmadan bilgisayarın çalışma şekline müdahale eden, kendini diğer dosyaların içerisinde gizlemeye veya bir bilgisayardan bir diğerine yayılmaya çalışan bir tür bilgisayar programıdır.

Bazı virüsler uygulamalara zarar vermek, dosyaları silmek ve sabit diski yeniden formatlamak gibi çeşitli şekillerde bilgisayara verirken, bazıları zarar vermektense, sadece sistem içinde çoğalmak, sistemi yavaşlatmak için programlanmışlardır.

Solucan

Solucan da, virüs gibi, kendisini bir bilgisayardan diğerine kopyalamak için tasarlanmıştır ancak bunu otomatik olarak yapar. İlk olarak, bilgisayarda dosya veya bilgi ileten özelliklerin denetimini ele geçirir. Solucan bir kez sisteminize girdikten sonra kendi başına ilerleyebilir. Solucanların en büyük tehlikesi, kendilerini büyük sayılarda çoğaltma becerileridir. Örneğin bir solucan, e-posta adres defterinizdeki herkese kopyalarını gönderebilir ve sonra aynı şeyi onların bilgisayarları da yapabilir. Bu, domino etkisinin getirdiği yoğun ağ trafiği işyeri ağlarını ve Internet'in tümünü yavaşlatabilir.

Spyware (Casus Yazılım)

Casus yazılım, kullanıcılara ait önemli ve özel bilgilerin, kullanıcının yaptığı işlemlerin, kullanıcının bilgisi olmadan toplanmasını ve bu bilgilerin kötü niyetli kişilere gönderilmesini sağlayan zararlı yazılım olarak tanımlanır.

Casus yazılımlar, virüs ve solucanlardan farklı olarak hedef sisteme bir kez bulaştıktan sonra kendi kopyalarını oluşturarak daha fazla yayılmaya ihtiyaç duymazlar. Casus yazılımın amacı kurban olarak seçilen sistemin üzerinde gizli kalarak istenen bilgileri toplamaktır.

Adware (Reklam Yazılımı)

Adware bilgisayarınızda reklamlar görüntülemek, arama isteklerinizi reklam web sitelerine yeniden yönlendirmek ve internet kullanıcılarına özel reklamların görüntülenmesi için ziyaret ettiğiniz web sitelerinin türleri gibi hakkınızdaki pazarlama verilerini toplamak amacıyla tasarlanmış programlara verilen genel ad'dır. Adware'ler kullanıcıdan habersiz bilgi topladığında kötü amaçlı yazılım olarak kabul edilir.

Truva Atı (Trojan)

Truva atı, bilginiz olmadan bilgisayarınıza yerleşen, sistemi diğer bilgisayarlarca internet ya da ağ üzerinden kontrol edebilmeye açık hale getiren, bilgisayarda güvenlik açığı oluşturan yazılımlardır. Truva atı, kötü niyetli kişilerin bilgisayarınızdaki dosya ve işlevleri görmesine ve değiştirmesine, etkinliklerinizi izlemesine ve kaydetmesine, başka bilgisayarlara saldırmak için bilgisayarınızı kullanmasına olanak tanıyabilir.

Botnetler

Bot terimi robotun kısaltmasıdır. Suçlular, bilgisayarınızı bir bot'a (zombi olarak da bilinir) çevirebilen kötü amaçlı yazılımları dağıtırlar. Böyle bir durumda bilgisayarınız, sizin haberiniz olmadan Internet üzerinden otomatik görevleri gerçekleştirebilir.

ZARARLI YAZILIMLARDAN NASIL KORUNULUR?

- Güvenilir olmayan internet sitelerine girilmemeli. Özellikle "bedava oyun, bedava film sitelerine", "ödül, hediye vb. kazandın" yazan bağlantılara girilmemeli.
- Lisanslı yazılımlar kullanılmalı, korsan yazılımlar kullanılmamalı.
- Tüm yazılımlar güncel tutulmalı.
- Güçlü parolalar kullanılmalı,
- Güvenilir olmayan, özellikle halka açık kullanımı olan bilgisayarlarda kişisel parolalar girilmemeli.
- Güvenlik duvarı (firewall) açık olmalı. Güvenlik duvarı, bilgisayarınız ile Internet arasına koruyucu bir engel koyar.
- Bilmediğiniz kişilerden gelen postalar açılmamalı.
- Antivirüs yazılımı yüklenmeli ve güncel tutulmalı.